

Huvudman

Järfälla kommun
kontakt@jarfalla.se

Beslut

Datum 2026-06-16
Dnr 2026:3642
Sida 1 (14)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Källtorpskolan i Järfälla kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Järfälla kommun att senast den **5 oktober 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Järfälla kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Järfälla kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att alla elever som, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas anmäls till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många anmälningar som inkommit till rektorn under perioden från datum för det här beslutet till och med 5 oktober 2026 samt vilket datum anmälan inkommit för respektive elev. Denna dokumentation ska delges Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
2. Se till att rektorn för varje utredning om särskilt stöd som avslutas innan 28 september 2026 fattar beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller att inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många beslut som fattats under perioden från datum för det här beslutet till och med den 28 september 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband

med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 9 § skollagen)

3. Se till att beslut om anpassad studiegång innehåller vilka ämnen eller delar av ämnen och i vilken omfattning som skolan har anpassat studietiden för eleven i förhållande till den garanterade undervisningstiden. Samtliga aktiva åtgärdsprogram med beslut om anpassad studiegång som fattats under perioden från datum för det här beslutet till och med den 28 september 2026. ska bifogas redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 12 § skollagen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Järfälla kommun en anmärkning avseende brister rörande att anmäla frånvaro till huvudmannen. Järfälla kommun ska senast den **5 oktober 2026** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p 3 skollagen från att ingripa mot Järfälla kommun avseende brister rörande att anmäla kränkande behandling till huvudmannen. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser förebyggande arbetet för trygghet.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockhom@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2026:3642) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2026 inlett en tillsyn av Källtorpskolan i Järfälla kommun. Utbildningen vid skolan omfattar grundskolan årskurs 7-9. Skolan har läsåret 2025/2026 cirka 400 elever.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Källtorpskolan följer gällande bestämmelser om särskilt stöd, frånvaro, kränkande behandling samt förebyggande arbetet för trygghet. .

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer. Besök på skolenheten har genomförts 30 mars och 16 april. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

I intervjuer ger lärare och elevhälsans representanter exempel på både generella och individuella extra anpassningar. Alla elever som är i behov av det ges exempelvis hörselkåpor och bildstöd. På individuell nivå ges exempelvis längre tid vid prov, individuella instruktioner och genomgångar, korta uppföljningssamtal och checklistor. Rektorn uppger i intervju att skolan har ett digitalt dokument för respektive klass där information om elevernas extra anpassningar fortlöpande uppdateras. Elever uppger i intervju att lärarna ger stöd när eleverna behöver det och att det finns möjlighet att gå till någon av speciallärarna för ytterligare stöd.

Anmälan till rektorn och utredning om behov av särskilt stöd

Lärare uppger i intervju att om extra anpassningar inte är tillräckliga för att en elev ska uppfylla betygskriterierna i ett ämne anmäler läraren eleven till ett elevhälsomöte (EHM). EHM hålls varje vecka och leds av en speciallärare och i detta forum kan lärare diskutera exempelvis extra anpassningar, elevers frånvaro, kränkingsärenden samt göra anmälan om utredning om behov särskilt stöd. I intervju med elevhälsan uppger representanter att rektorn eller biträdande rektor deltar på EHM. Representanter från elevhälsan uppger att det är på EHM som lärare anmäler elever som befaras inte uppfylla betygskriterierna. Lärare uppger att de under innevarande läsår har anmält till rektorn de elever som bedöms vara i behov av utredning om särskilt stöd. Representanter från elevhälsan och rektorn uppger att om det framkommer att extra anpassningar inte är tillräckliga för att en elev ska uppnå betygskriterierna diskuteras ärendet först på EHM. Om det finns ett behov om utredning kring särskilt stöd tar en av speciallärarna upp ärendet i elevhälsoteamet (EHT). Representanter från elevhälsan uppger vidare att en av speciallärarna alltid deltar vid utredning om behov av särskilt stöd och att utredning om behov av särskilt stöd genomförs även när eleven har en annan problematik än kunskapsbrister. Rektorn uppger att det är elevhälsan som fattar formellt beslut om att utredning om behov av särskilt stöd ska startas.

Av inkommen skriftlig dokumentation från huvudmannen framkommer att under perioden september 2025 och februari 2026 har 20 elever anmälts till rektorn för utredning om behov av särskilt stöd. För samtliga dessa elever har en utredning om behov av särskilt stöd startats. Betygskataloger för vårterminen 2025 och höstterminen 2025 visar samtidigt att det finns elever som två på varandra följande terminer inte har fått godkänt betyg i ämnena engelska, matematik och svenska. Det finns även exempel där elev under två på varandra följande terminer saknar godkänt betyg i flertalet ämnen. Lärare, elevhälsan och rektorn uppger att när det gäller åtminstone tre av dessa elever har ingen anmälan om utredning av behov av särskilt stöd gjorts till rektorn.

Av åtgärdsprogram och i intervjuer med elevhälsans representanter och rektorn framkommer vidare att för en elev, har ett åtgärdsprogram utarbetats utan att en anmälan till rektorn har gjorts eller att en utredning om behov av särskilt stöd har genomförts.

Beslut om åtgärdsprogram och särskilda stödåtgärder¹

I intervjuer uppger elevhälsan och rektorn att det finns elever där utredning om behov av särskilt stöd är genomförd, men där beslut inte är fattat om att upprätta åtgärdsprogram eller att inte upprätta åtgärdsprogram. Rektorn uppger att det inte fattas ett formellt beslut om att åtgärdsprogram inte ska upprättas i de fall en utredning visar att eleven inte är i behov av särskilt stöd. Vidare uppger elevhälsan och rektorn att det finns elever där utredningen om behov av särskilt stöd inte är slutförd på grund av att eleven inte vill eller kan delta.

Skolinspektionen har tagit del av de åtgärdsprogram som vid tidpunkt för tillsynen är gällande för elever i årskurs 7–9. Av åtgärdsprogram framkommer exempelvis följande. Elevens behov av särskilt stöd och hur behovet ska tillgodoses till exempel genom insatser från speciallärare. Det framkommer också att elev och vårdnadshavare har deltagit när åtgärdsprogrammet har utarbetats. Vidare framkommer när utvärdering ska ske och att en av speciallärarna i de flesta fall är ansvarig för utvärderingen.

Av inkomna åtgärdsprogram framgår att besluten om särskild undervisningsgrupp, enskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång är fattade i samband med beslut om åtgärdsprogram och att det är rektorn som har fattat besluten. I åtgärdsprogrammen beskrivs vilka särskilda skäl som ligger till grund för besluten, exempelvis elevens behov av undervisning i ett mindre sammanhang och elevens psykiska hälsa.

Lärare uppger i intervju att andra stödåtgärder prövas innan det blir ett anpassat schema. Elevhälsans representanter uppger att elever som har beslut om anpassad studiegång dels ges stöd i form av extra anpassningar och dels särskilt stöd genom speciallärare, innan beslut fattas om anpassad studiegång. Det görs en noggrann prövning innan beslut fattas om anpassad studiegång. Rektorn uppger i intervju att elever ges specialpedagogiska insatser före det att beslut fattas om särskild undervisningsgrupp eller anpassad studiegång.

I de åtgärdsprogram avseende beslut om anpassad studiegång som Skolinspektionen har tagit del av framgår vilka ämnen eleven ska läsa. Dock framgår inte vilka ämnen som eleven inte ska läsa och det framgår inte heller uppgifter om vilka avvikelser som görs från timplanen. Rektorn uppger att elev och vårdnadshavare inför beslut om anpassad studiegång

¹ Särskilda stödåtgärder avser särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning och anpassad studiegång.

får förslag om vilka ämnen eleven ska läsa och då även information om vilka ämnen som eleven inte ska läsa.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. Detta gäller elever i samtliga skolformer (3 kap. 5 § skollagen).

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn och om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § kan rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan

undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen.).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får beslut om avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen fattas (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att det av utredningen inte framgår annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav när det gäller extra anpassningar och att samråd med elevhälsan sker vid utredning om särskilt stöd. Av utredningen framgår inte heller annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende att det av åtgärdsprogram framgår elevens behov av särskilt stöd, hur behovet ska tillgodoses, när åtgärderna ska utvärderas och vem som är ansvarig för utvärderingen. Det samma gäller för att elev och vårdnadshavare ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas och att särskilt stöd ges i enlighet med elevens beslutade åtgärdsprogram. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

Anmälan till rektorn och utredning om behov av särskilt stöd

Skolinspektionens bedömning är att det finns brister när det gäller att anmäla elevers behov av särskilt stöd till rektorn. Utredningen visar visserligen att lärarna under innevarande läsår har anmält flertalet elever för utredning om behov av särskilt stöd och att utredning om behov av särskilt stöd startas i de ärenden som anmäls till rektorn. Utredningen visar dock att lärare inte alltid gör en anmälan till rektorn när de befarar att en elev, trots extra anpassningar, inte kommer att uppfylla betygskriterierna i ett eller flera ämnen. Av utredningen framgår att det på skolenheten finns åtminstone tre elever som i två på varandra följande terminer saknar betyg i flera ämnen, utan att anmälan har gjorts till rektorn om att eleven kan vara i behov av särskilt stöd. Av utredningen framgår också att för en elev har ett åtgärdsprogram utarbetats utan att en anmälan till rektorn har gjorts eller att en utredning om behov av särskilt stöd har genomförts.

Skolpersonal har enligt skollagen en skyldighet att anmäla till rektorn om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen

för den ordinarie undervisningen. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd utreds. Utredningen kan vara olika omfattande, men rektorn är alltid skyldig att se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Skolinspektionens bedömning är att det är en brist att åtminstone tre elever på skolenheten inte har anmälts till rektorn, trots att eleverna två terminer i rad saknar godkända betyg i flera ämnen. Det är också en brist att ett åtgärdsprogram har upprättats för en elev utan att det har föregåtts av anmälan till rektorn eller att en utredning om behov av särskilt stöd har genomförts.

Beslut om åtgärdsprogram och särskilda stödåtgärder

Skolinspektionen bedömer att det finns brister när det gäller beslut om åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång. Av utredningen framgår visserligen att rektorn i många fall fattar beslut om åtgärdsprogram efter avslutad utredning av en elevs behov av särskilt stöd. Dock framgår att rektorn i vissa fall avstår från att slutföra utredning av elevs behov av särskilt stöd på grund av att eleven inte vill eller kan delta i utredningen. Det framgår också att rektorn inte alltid efter utredning av elevs behov av särskilt stöd fattar beslut om att utarbeta åtgärdsprogram, eller inte utarbeta åtgärdsprogram.

Av utredningen framgår vidare att rektorn i samband med åtgärdsprogram fattar beslut om särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning och anpassad studiegång. Det framgår av dessa åtgärdsprogram vilka särskilda skäl som ligger till grund för besluten. När det gäller åtgärdsprogram avseende anpassad studiegång framgår vilka ämnen eleven ska läsa. Dock framgår inte vilka ämnen eleven inte ska läsa och inte heller uppgifter om vilka avvikelser som görs från timplanen.

Enligt skollagen beslutas åtgärdsprogram av rektorn och om beslutet gäller särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning eller anpassad studiegång kan rektorn inte överlåta beslutanderätten till någon annan. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. När det gäller beslut om anpassad studiegång och de avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller, ansvarar rektorn för att en elev får en utbildning som så långt som möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. Inför beslut om anpassad studiegång ska det göras en avvägning av vilka ämnen eleven ska ges undervisning i när hen är skolan och därmed att avvikelserna inte är mer omfattande än nödvändigt.

Enligt skollagen ska eleven och elevens vårdnadshavare ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Det saknas därmed krav på att elev och vårdnadshavare ska delta när åtgärdsprogram utarbetats. Att en

utredning om särskilt stöd inte genomförs, med skäl att elev inte deltar är en brist.

Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att rektorn inte fattar beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram när en utredning visar att en elev inte är i behov av särskilt stöd, samt en brist att beslut om anpassad studiegång inte innehåller information om vilka ämnen en elev inte läser samt vilka avvikelser som görs från timplanen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Järfälla kommuns verksamhet vid Källtorpskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Järfälla kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, rektorn och av inkommen skriftlig dokumentation från huvudmannen framkommer följande. Om en elev är frånvarande från en lektion informeras vårdnadshavare samma dag. Lärare delges månadsvis rapporter om hur frånvaron ser ut i respektive klass. Problematisk frånvaro tas upp på elevhälsomöten (EHM) och mentorer gör en analys kring frånvaron för att klargöra om det finns särskilda mönster. Samtal hålls med elev och vårdnadshavare. Det finns en åtgärdsstrappa för att få elever tillbaka till skolan och utredningsarbetet dokumenteras löpande i ett dokument för varje klass. Skolan har ett särskilt fokus på att få frånvarande elever tillbaka till skolan och frånvaron har också minskat. Samtidigt finns det enligt rektornett antal "hemmasittare" på skolan.

Av inkommen skriftlig dokumentation från huvudmannen framkommer att det finns elever med upprepad eller längre frånvaro som inte är anmälda till huvudmannen. Det framkommer också att för minst en elev har de gått upp till fyra månader mellan att utredning om elevens frånvaro har inletts och att frånvaron har anmälts till huvudmannen. Av samma dokumentation framkommer att skolan ser över rutinerna för att anmäla frånvaro till huvudmannen och att arbetet med att förändra rutinerna har påbörjats.

Rättslig reglering

Om en elev i förskoleklassen eller grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag (7 kap. 17 § skollagen).

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (7 kap. 19 a § skollagen).

När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att det av utredningen inte framgår annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav när det gäller att informera vårdnadshavare samma dag vid ogiltig frånvaro och att utreda elevers upprepade och längre frånvaro. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister när det gäller skolans arbete med att anmäla till huvudmannen att en frånvaroutredning har inletts för en elev. Av utredningen framgår visserligen att skolan i samband med Skolinspektionens tillsyn ser över rutinerna för att anmäla frånvaro till huvudmannen. Av utredningen framgår dock att det finns elever med upprepad eller längre frånvaro som inte är anmälda till huvudmannen. Det framgår också att det för minst en elev har gått lång tid mellan att utredning inletts och anmälan till huvudmannen. Av skollagen framgår att när en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska huvudmannen snarast anmäla detta till huvudmannen. Att det inte har skett är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Järfälla kommuns verksamhet vid Källtorpskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att anmäla frånvaro till huvudmannen. Utredningen visar dock att Järfälla kommun i några fall har

anmält elevs höga frånvaro till huvudmannen samt att ett arbete har påbörjats för att utveckla verksamhetens rutiner för att anmäla frånvaro till huvudmannen. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Järfälla kommun en anmärkning.

Avstående från ingripande

Anmälan och utredning om kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan om kränkande behandling

Lärare och elever uppger i intervju att det förekommer att elever kränker varandra. Lärare, representanter från elevhälsan och rektorn uppger att kränkningar ska anmälas till rektorn i ett digitalt system för incidentrapportering. Rektorn uppger att en anmälan som görs i det digitala systemet automatiskt också går till huvudmannen. På frågan om alla kränkningar anmäls uppger lärare följande. Grövre kränkningar, exempelvis slagsmål, anmäls alltid. Är det inte grova kränkningar anmäls det inte alltid. När en kränkning sker försöker lärarna lösa det direkt med de involverade eleverna. Representanter från elevhälsan uppger att i ett första skede är det mentorns ansvar att arbeta med kränkningen och att mentorn kan ta upp ärendet på EHM. Rektorn uppger att lärarna inte alltid anmäler mindre allvarliga kränkningar eller verbala kränkningar. Rektorn uppger också att flertalet kränkingsanmälningar inte görs av lärare utan av någon av de tre socialpedagogerna. Rektorn uppger att det digitala systemet för anmälningar är ineffektivt och det tar lång tid att skriva en anmälan, vilket gör att lärare inte anmäler alla kränkningar.

Utredning om kränkande behandling

Rektorn uppger att efter att en kränkning har anmälts startar en utredning. Representanter från elevhälsan uppger att det är Trygghetsteamet som utreder kränkingsärenden och i teamet ingår kuratorn och de tre socialpedagogerna. Alla kränkingsärenden tas också upp på elevhälsomöten (EHM) och elevhälsans möten (EHT). Representanter från elevhälsan uppger vidare att det i ett första skede är mentorns ansvar att arbeta med kränkningen och mentorn kan också ta upp ärendet på EHM. Om mentorns inledande insatser inte hjälper ska mentorn ha samtal med vårdnadshavare. Om problematiken ändå fortsätter kopplas skolledningen in och i förlängningen kan det leda till orosanmälan till socialtjänsten och polisanmälan.

Rättslig reglering

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen).

Enligt en kommande ändring av 6 kap. 10 § skollagen framgår bland annat att personalens skyldighet att anmäla kränkande behandling till rektorn ändras till en skyldighet att informera rektorn om sådan behandling. Skyldigheten ska begränsas till vissa situationer och gälla om personalen får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling. Skyldigheten att informera rektorn ska också gälla om personal får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling av någon i personalen. Rektorns skyldighet att anmäla till huvudmannen ska ändras till att gälla samma sorts händelser som omfattas av personalens informationsskyldighet. Ändringen träder i kraft den 1 augusti 2026. (Rskr 2025/26:332, 2025/26:UbU25 och prop. 2025/26:196.)

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framgår inte annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav när det gäller utredning om kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan om kränkande behandling

Skolinspektionens bedömning är att det finns brister när det gäller anmälan om kränkande behandling. Av utredningen framgår visserligen att det finns ett system för att anmäla kränkningar och att lärare anmäler grovre kränkningar till både rektorn och huvudmannen. Men det framgår också att lärare inte alltid anmäler mindre kränkningar eller verbala kränkningar. En orsak till att lärare inte alltid anmäler kränkningar är att det digitala anmälningssystemet är ineffektivt.

Enligt skollagen ska en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäla detta till rektorn. Rektor är i sin tur skyldig att anmäla kränkningen till huvudmannen. Att personal inte anmäler alla kränkningar de får kännedom om till rektorn är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Järfälla kommuns verksamhet vid Källtorpskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller skyldigheten att motverka kränkande behandling.

Skolinspektionen bedömer att det finns särskilda skäl att avstå från att ingripa. Denna bedömning görs mot bakgrund av att nya bestämmelser träder i kraft den 1 augusti 2026 som bland annat innebär att personalens skyldighet att anmäla kränkande behandling till rektorn ändras till en skyldighet att informera rektorn om en elev anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling.

Områden utan konstaterade brister

Förebyggande trygghetsarbete

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Samtliga elever som deltar i intervju uppger att de känner sig trygga på skolan. Eleverna uppger att det är mycket personal ute i korridorerna. På skolan finns så kallade "änglar", det vill säga elever som är utvalda av lärarna att arbeta med förebyggande insatser för att stärka tryggheten. Lärare och representanter från elevhälsan uppger att skolans tre socialpedagoger har en viktig roll i trygghetsarbetet. Personalen kartlägger vilka områden i skolan som är riskområden och sätter in åtgärder som exempelvis högre vuxennärvaro vid identifierade riskområden. Resultat på enkäter visar att eleverna upplever en hög grad av trygghet på skolan. Elever, lärare och representanter från elevhälsan uppger att skolmiljön har utvecklats positivt de senaste åren.

Rättslig reglering

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Tonny Johansson

Beslutsfattare
Signerat av: Tonny Johansson

X Johan Björnberg

Föredragande
Signerat av: Johan Jönsson Björnberg